

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 12 Číslo 6 December 2010

Foto: Peter Lazor

Služba vodcovstva

Po dlhšej dobe od pádu komunizmu sa čoraz viac objavujú otázky týkajúce sa poslušnosti. Deti, mládež, zamestnanci, farníci, kňazi, každý voči svojmu šéfovi. Akoby odchodom totality ľudia stratili pojem o autorite. Sťažujú sa rodičia, učitelia, vychovávatelia, kňazi na farníkov, biskupi na kňazov. Diktatúra zanechala v ľuďoch pochybnosti, či je autorita vôbec potrebná. Režimy používali prenasledovanie, šikanovanie, týranie a dokonca aj smrť, nezmyselné príkazy a zákazy na uplatnenie svojej moci, ovládnutie človeka v prospech niekoľkých. Strach, strata identity a otupenie schopnosti vlastného rozhodovania sú toho následkami. Počas niekoľkých rokov vstepovali ľuďom, že sú na mocných závislí, určili si svoje hranice nad hranice, ktoré určil Boh. Jasne ukázali, že používanie

autority bez najvyššej Autority, ktorou je Boh, je namierené proti človeku. Prechodom do demokracie sa zmenila forma ovládania ľudí. Získali sme slobodu. Môžeme sa sami rozhodovať. Je údajná náboženská sloboda. Mnohí utláčani sa neskôr stali vodcami, riaditeľmi... Deti odchovancov komunizmu sa stali otcami. Vedia byť správnu autoritou? Vedia, čo je to? „Osobnosť, ktorej náhlady, rozhodnutia si vážime, prijímame“, uvádza slovník cudzích slov o tomto pojme. Dokážeme prijímať skúsenosti, rady, rozhodnutia a na druhej strane sme ozajstnými osobnosťami pre nám zverených ľudí? „Autorita uplatňovaná v zodpovednosti pred Bohom, je službou, ktorá sa neuplatňuje z vlastnej moci ale z moci Stvoriteľa, ktorý nás do takýchto pozícií postavil“, pove-

dal pápež Benedikt XVI. vo Vatikáne počas generálnej audiencie. Najlepším dôkazom potreby byť vedený sú práve deti a mládež. Vnímam to tak aj z vlastných skúseností. Bez určenia hraníc sú úplne zmätené a doslova sa potkávajú o vlastné neúspechy. Často potom utržim od nich výčitku: „Nemal si mi to dovoliť“. Vtedy konštatovanie, že predsa máš vlastnú hlavu na rozhodovanie, neobstojí. Deti potrebujú, každé zvlášť, aby bolo vedené, hodnotené, pochválené. Chcú počuť, čo sa im podarilo a čo musia na sebe zmeniť. Zažil som z večera do rána veľké zmeny. Človek vychovávaný bez zdravej autority milujúceho otca, ktorá v rodinách chýba, zvyčajne nedokáže potom v dospelosti ani prijímať ani odovzdávať službu vodcovstva.

Peter Lazor

Základ lásky a života

Ondrej Švančara
čítaj str. 3

Autorita

Marek Ondra
čítaj str. 4

Rozhovor s Ondrejom Švančarom

redakcia
čítaj str. 6-7

Milí čitatelia!

Dieťa z Betlehema nás primälo pokľaknúť si pre Ním.

Aká je to sila, ktorá dokáže to, že sa človek pokloní? Autorita, ktorá nemanipuluje, neprikazuje, nenúti... Práve naopak, miluje, rozdáva sa a prosí. Vláda službou a láskou.

Vianočné vydanie nášho časopisu sme venovali zmyslu a podstate statusu autority. Zdravá funkčná spoločnosť by mala stáť na jednej strane na uznaní duchovných a svetských autorít a na strane druhej na životnom rozhodnutí autorít slúžiť, nie vládnuť. Súčasná kríza autorít vyplýva z nerešpektovania takeého princípu na oboch stranách.

Vianoce sú úžasnou príležitosťou nanovo pochopiť zmysel autorít. Boh, ako Najvyššia autorita, nám dáva príklad práve v betlehenských jaslach.

Na konci kalendárneho roka chcem poďakovať Bohu za to, že sa nám spoločne podarilo pripraviť a ponúknuť šesťvydanie časopisu Pokoj a dobro. Ďakujem redakčnej rade za úsilie a čas venovaný tejto službe - všetkým redaktorom a externým prispievateľom za príspevky a grafikovi za spracovanie časopisu v tlačenej aj internetovej podobe. Poďakovanie patrí aj našim dvom kňazom, ktorí podporujú prácu redakčnej rady svojimi príspevkami, cennými radami aj povzbudením. Mimoriadne poďakovanie patrí kežmarskej tlačiarne, ktorá je stále ústretová voči katolíckej tlači a tiež Obecnému úradu v Markušovciach, ktorý nás finančne podporoval. Samozrejme nechcem zabudnúť na Vás, čitateľov a poďakovať Vám za to, že nás čítate, šírite, slovom i finančne podporujete, za pochvalu, nápady i dobre mienenú kritiku, ktorá nás povzbudzuje a dáva podnety. Vážime si to. Bez Vášho záujmu by bolo naše úsilie zbytočné.

Prajem požehnaný vianočný čas, radostný vstup do nového roku 2011 a vyjadrenie nádeje, že sa aj v budúcom roku budeme stretávať prostredníctvom stránok nášho spoločného diela.

Monika Hodnická,
šéfredaktorka

zdravotnícke okienko

Kde sa vzala kríza autority?

Súčasná doba je dobou novovekého individualizmu a jeho ideálu rovnosti.

Autorita znamená osobu, na ktorej sú ľudia závislí, alebo vzťah, ktorý vzniká medzi autoritou a podriadenými.

Autorita môže byť prirodzená alebo formálna. Prirodzená autorita je darom, ktorý si uvedomujeme pri stretnutí s múdrou osobou, ktorý sa nevyvyšuje nad ostatných a získava si úctu a obdiv ostatných. Jeho darom sú múdrosť, zhovievavosť, láskavosť, ohľaduplnosť, pokora, načúvanie vôle Boha. Človek s prirodzenou autoritou sa nikdy nevyvyšuje a nikdy neponižuje svojho partnera. V jeho slovníku a myšlienkách sa nenachádza slovník typický pre cynizmus a sarkazmus. Takýto človek zvyčajne žije v ústraní vedomý si toho, že svoje dary potrebuje chrániť pred egoizmom, individualizmom a často i pred verejným účinkovaním, ktoré jeho hodnoty znehodnocuje. Je skutočným šťastím a obohatením stretnúť v živote takéto človeka. Jeho myšlienky a skutky sú príjemnou inšpiráciou a osviežením nášho každodenného života. Jeho životná cesta a osud v nás posilní vieru v dobro a pozitívne hodnoty. Takýto človek pomáha nezištne. Preňho je dôležitejší ten, komu pomáha a nie vlastné pohodlie a prospech.

Formálna autorita je typická pre vodcovské osobnosti verejného a hospodárskeho života, ktoré si nárokujú túto autoritu neraz aj vynucovať. Dary a schopnosti týchto autorít sú často kvalitatívne rôzne a deformované vzťahmi verejného a spoločenského života i mediálnym svetom. Ideálne je, ak formálna autorita je aj prirodzenou osobnosťou. V skutočnosti je to však veľmi vzácny jav.

Hodnotiac rôzne situácie, ktoré nám dennodenne prináša život, sa odvážim tvrdiť, že v súčasnosti zažívame v spoločnosti krízu autority. Táto kríza sa posúva do mladších vekových skupín, ktoré prestávajú identifikovať a vážiť si hodnoty. Takto sa v mládežníckych kolektívoch vyplavuje na povrch averzia a znudenosť. Zlyhanie modelu rodiny a rodiča ako

symbolu rodičovskej autority túto krízu len prehĺbuje. Dnešní mladí ľudia často nevedia, čo znamená slovo pokora alebo Božia vôľa. Pokiaľ ich k tomu neprivedla vlastná rodina alebo trebárs mládežnícke kresťanské spoločenstvo, majú apriori negatívne stanovisko k náboženstvu. Pritom mnohí veľkí politici súčasnosti či nedávnej minulosti si uvedomujú, že náboženský život musí byť neoddeliteľnou súčasťou spoločenského života, pretože inak vedie spoločnosť k deformovaným vzťahom a pohľadu na hodnoty. Takáto spoločnosť bez pestovanej úcty k morálnym hodnotám jednoducho prestáva vnútorne fungovať.

Kríza autority je žiaľ tým väčšia, čím je spoločnosť ateistickejšia. Kríza autority sa nevyhýba ani zdravotníckej komunite a prejavuje sa nevhodným správaním k zdravotníckym pracovníkom. Nedávno som postrehla v českých médiách správu, že zdravotníkom už začali organizovať kurzy sebaobrany. Neraz musia čeliť neúcte a agresivite svojich pacientov. Nie je nič príjemné stať sa obeťou pacienta s kverulantskými či paranoidnými sklonmi. Zdravotnícky pracovník je často práve ten hlavný vinník vážnych zdravotných problémov pacienta, pretože niekto vinný byť jednoducho musí! A toto nie je práve pracovné prostredie so správnou psychohygienou.

Čo robiť s krízou autority v spoločnosti?

Začať treba jednoducho od seba. Trpezlivo a vytrvalo prispievať k duchovnej očiste spoločnosti a vzťahov, ktoré v nej pestujeme. Pomáhať neúplným a ohrozeným rodinám v ich poslaní. Svojím životom presadzovať morálne hodnoty.

Apoštol Peter nás v závere svojho listu vyzýva: „Všetci si oblečte pokoru jeden voči druhému, pretože Boh je proti pyšným, ale pokorným dáva milosť“.

Požehnané vianočné sviatky želá
Jana Virčíková, lekárka

Úcta – základ lásky a života

Začiatok múdrosti je bázeň Božia. Múdrost' začína úctou a láskou k Bohu, úctou a láskou k druhému človeku, úctou a láskou k sebe samému. Dnešnému človeku chýba úcta a bázeň k Bohu, k druhým i k sebe. Lenže bez nich nie je možný skutočný život - život jednotlivca, rodiny, manželstva, spoločenstva, sveta. Dnešný človek stratil úctu a bázeň k Bohu, k druhému i k sebe. A preto mu už nič nie je sväté. Nič mu nie je dosť veľké, aby to rešpektoval. Svätý Otec Benedikt XVI. hovorí: „Tam, kde stratíme Boha, tam strácame aj človeka.“ Ak chýba úcta, potom chýba aj láska. Mnohé veci spôsobujú, že sa dnešná spoločnosť mení na vulgárnu, egoistickú a pôžitkársku. Vraciame sa do minulosti, ale nie aby sme sa poučili a nespravili tú istú chybu, ale aby sme sa v tom uhniedzili a preniesli staré ideály do nového sveta bez toho, aby sme uvažovali o správnosti nášho rozhodnutia. Pokrok je samozrejme nevyhnutný a prináša so sebou veľa dobrého, ale aj zlého. Prichádzame o všetko dobré v tomto, už aj tak krátkom živote. Sú ľudia bez chrbtovej kosti, ktorým je obyčajná ľudská slušnosť cudzia a ktorí umlčali svoje svedomie. Stanislav Šteпка vo svojom divadelnom diele Človečina má tieto slová: „...aký ľudský tvor, skoro ako človek, málo je medzi ľuďmi človekov...“

Kde sa stala chyba? Je jednoduché hodiť vinu na niekoho iného. Zbaviť sa zodpovednosti. Vždy je dôležité rozhodnutie človeka, ktorý má vlastný rozum a ktorý nepotrebuje byť ovplyvňovaný zvonka. Hlavným problémom je obrovská angažovanosť médií do spoločenského života. Vytvorili priestor, ktorý uzatvára život a krími ľudí falošnými predstavami, nepodstatnými detailmi, ako i ideálmi diktovanými konzumom. Už sa ani netreba čudovať, že dnešný človek zabúda na úctu a lásku, keď má vymytý mozog hlúposťami. Človek dnešnej doby a vyspelej civilizácie trpí nedostatkom ľudskosti a slušnosti. Slušnosť je prirodzená úcta voči ľuďom, pretože so slušnosťou ďalej zájdeš. Pomaly, ale isto. Slušnosť uľahčuje spolužitie

neznámych ľudí. Je to prejav dôvery k druhému - prichádzam v mieri, nemám žiadne postranné úmysly a to isté očakávam aj od teba. Dodržiavali to ľudia v minulosti, tak prečo to zrazu mení? Prečo zabudnúť na niečo, čo dobre fungovalo a čo vytváralo harmóniu? Konzumný spôsob života nehladá na city, ale len na pôžitok a vzostup.

Asi každý máme v živote ľudí, ktorí u nás „skončili“. Nepriznávame sa k nim, sú nám ľahostajní. Dôvodov môže byť niekoľko. Buď sa ťažko prevínili voči nám, alebo zlyhali ako členovia nejakého poslania, prípadne ťažko mravne padli. Títo ľudia prestali mať pre nás cenu. No človek nikdy nestráca svoju hodnotu. Každé pohrdanie iným človekom je niečím neláskavým, je hriechom proti láske, keď ho aspoň trochu nemilujeme. Boh nepohrdá nikým, pokiaľ žije na Zemi. On, ktorý skúma srdce, všima si všetko lepšie, než ktorékoľvek iné oko. Dokiaľ človek žije, žije s tým, čo je v ňom. Ľudské, aj to vznešené a božské.

Dokedy človek v sebe nosí aspoň trochu lásky, môže sa zmeniť, môže byť iný. Tak ako Zachej alebo Mária Magdaléna. Svet týmito ľuďmi pohrdal. Boh však stále čaká, čo urobí človek. Tak, ako hovorí kniha Kazateľ: „Svoj čas má niečo hľadať, svoj čas má niečo

stratiť. Svoj čas má niečo si uschovať, svoj čas má niečo odhodiť.“ Človek, ktorý objavuje a skúma prírodu, začne ju obdivovať. V tomto zmysle treba čítať aj mnohé príbehy z Písma, ktoré predstavujú vzťah Ježiša k mnohým ľuďom, ktorí boli označovaní vtedajšími ľuďmi za spodinu a ktorými väčšina „slušných“ ľudí vtedy pohrdala. Farizeji priviedli k Ježišovi ženu - cudzoložnicu, ktorá nemala v ich očiach žiadnu hodnotu. Čin, ktorý vykonala, ju úplne vylúčil. Jediné, čoho bola hodná boli ich kamene. No Ježiš mal iný názor. Akoby hovoril: „Skúmajte jej vnútro, motívy jej činu, jej minulosť, rany, ktoré jej život a ľudia udelili. Žena, ktorá stojí pred vami, je ženou plnou bolesti a utrpenia.“ Preto hľadajme v ľuďoch dobro a dúfajme v ich obrátenie, veď vo svete sa odohralo už toľko zázrakov obrátenia.

Ako kresťania máme byť milí a priateľskí, máme ukázať aj niečo iné ako pokryteckú masku spolupatričnosti. Naučme sa rešpektovať iných, ukázať aj ľudskú tvár. Pokúsme sa spomaliť, alebo ešte lepšie zastaviť a pozrieť sa na svet, v ktorom žijeme. Skúsme napraviť naše chyby, kým nie je celkom neskoro.

Autorita

Pod pojmom autorita sa všeobecne chápe vážnosť istej osoby, úcta voči istej osobe, či vážená uznávaná a rešpektovaná osobnosť. V terminológii filozofie a sociológie sa pod autoritou chápe uznaná alebo uznávaná schopnosť osoby, spoločnosti alebo inštitúcie pôsobiť na druhého s cieľom niečo dosiahnuť. V teórii práva sa týmto pojmom myslí spôsobilosť jednotlivca, či skupiny určovať správanie ľudí pomocou noriem.

Autorita neoddeliteľne patrí k našej spoločnosti, bez autority by nebolo možné vybudovať ani súčasnú civilizáciu, ani žiadnu inú, žiadnu fungujúcu spoločnosť. Nebolo by možné vybudovať svet, v ktorom vládne poriadok, spravodlivosť a právo. Nebolo by možné vybudovať vlastne nič. Bez autority by vo svete ľudí vládla anarchia, zmätok a chaos. A toto chápali ľudia každej doby a kultúry.

Vnímanie autority od detstva

Chápaniu a rešpektovaniu autority sa učíme od najútlejšieho detstva. Najprv u rodičov, neskôr u učiteľov v školách, potom nastupuje autorita vládnych predstaviteľov, nadriadených v práci a podobne. Toto všetko by mala prestopovať a usporadúvať autorita Boha, ktorý je darcom každej autority.

Dnes sa čoraz viac hovorí o kríze autority. Mladí ľudia často odmietajú autoritu, pribúda nešťastných rodičov, zúfalých pedagógov...

V čom pramení táto zvláštna kríza? Jedným z dôvodov je určite nepoznanie autority Boha. Najviac problémov s prijatím autority je u detí, ktoré vyrastali v neveriacich rodinách, v ktorých sa nikdy nedozvedeli, že nad človekom ešte Ktośi je, že človek nie je bohom sám sebe, že existuje Niekto, kto je Stvoriteľom a Pánom všetkého. Takí nikdy nespoznali absolútnu autoritu a prameň každej autority. To je generácia, ktorá vyrastá bez skutočnej autority.

A dôsledky takejto výchovy môžeme vidieť všade naokolo.

Kríza viery a šíriaci sa ateizmus spôsobuje krízy takmer všetkých oblastí v spoločnosti.

Neprijatie autority sa však často prejavuje aj u mladých ľudí, ktorí vyrastali aj v praktizujúcich kresťanských rodinách. Prečo?

Nuž, pri rozhovoroch s nimi zvyčajne zistíme, že autorita Boha im od detstva bola predstavovaná odstrašujúcim spôsobom. Týmto deťom bol Boh predstavený ako Niekto, koho sa treba vždy báť, ktorý za každú chybičku trestá a ktorý človeku zlomyselne odpiera všetko príjemné. Nikdy nespoznali Boha, ktorého by mohli milovať a poslúchať s láskou a radosťou.

Uznať autoritu Boha

Adventný čas, ktorý sme prežívali, bol časom duchovnej obnovy. Dúfam, že sme sa pokúsili v tomto „čase milostí“ spoznávať Boha viac, aby sme ho spoznali takého, aký je naozaj. Aby sme spoznali pravého Boha evanjelií. A možno pochopíme, že človek bez takéhoto Boha je stratený a odsúdený na smrť. A ľudská spoločnosť bez Boha, bez pravej a zdravej viery je odsúdená na chaos a zánik. Obnovme svoju vieru, aby sme sa stali „kvasom“ spoločnosti, znamením nádeje a nového života.

Marek Ondra,
kaplán

Vianoce v spomienkach

Vianoce sú pre mnohých akýmsi návratom do detstva, do spomienok na blízkych, ktorí už nie sú medzi nami.

Vianoce, ako si ich pamätá staršia a možno ešte aj stredná generácia, si mnohí mladí vedia len ťažko predstaviť. Možno iba tí, ktorí sú vnímaví na rozprávanie či spomienky starých rodičov alebo rodičov. Vianoce boli skromné na darčeky avšak bohaté na lásku, na očakávanie tajomstva narodenia malého Ježiška, bohaté na tradície, koledy, vinšovania. Pre ľudí na dedine sa akoby zastavil čas. Okrem sviatku Božieho narodenia, kedy sa okrem kostola a jasličiek nechodilo na žiadne návštevy. Ani deti na sánkovačku. Celá rodina bola pokope doma. V ostatné dni dedina prežívala Vianoce spoločne. Vzájomnými návštevami Štefanskou tancovačkou či ochotníckym divadlo, veselostou, „mládzenkovaním“, spoločnou novoročnou „pospievanke“. Aj dnes majú Vianoce svoje čaro. Hlavne ak im dáme duchovný rozmer. Ak sa s dostatočne vnímavou dušou a otvoreným srdcom pripravíme prijať ten najväčší Dar, ktorý nám z neba dáva Boh narodením malého Ježiška.

S radostným prežívaním Vianoc sa každým ďalším dňom približujeme k záveru roka. Čas, kedy všetko bolestné i radostné, čo sme prežili počas roka, odchádza nenávratne do minulosti.

Príležitosť na hodnotenie toho, čo sme urobili, ale aj toho, čo sme neurobili a urobiť mali. Boh nám však dáva novú možnosť. Otvára nám nových 365 dní. Dní nových nádejí, nových predsavzatí, nových plánov. Každý, kto chce žiť s Bohom, má veľké možnosti darovať svoje „talenty“ pre Neho. Talenty – dary Božej lásky, ktoré sme v živote dostali a dostávame. Lásku k blíznym a svoje schopnosti si nemáme nechávať iba pre seba a naplňovať nimi iba seba samých. Máme ju rozmnožovať a rozdávať vôkol seba. Ochotu obetovať sa pre tých, čo to potrebujú, osobnou angažovanosťou pre všeobecné dobro. Osobnou účasťou na ohlasovaní posolstva Vianoc nielen počas nich ale aj počas všedných dní celého roka. Každý svojím dielom podľa svojich schopností. Slovy Matky Terezy: „Nevieme robiť veľké veci, ale môžeme robiť malé veci s veľkou láskou.“

Prosme teda Pána časov, aby nás na prahu Nového roka požehnával svojou milosťou, aby sme vytrvali vo viere. Nech v nás posilňuje odhodlanie a odvalu pre dobro nášho spoločenstva. Nech nám dodáva silu na zachovanie dedičstva našich otcov.

Požehnané Vianoce a požehnaný Nový rok!

Mária Koňaková,
Teplica

rodičia, na slovíčko ...

Slobodná vôľa

Každý z nás dostal ako dar od Boha slobodnú vôľu. Dostali ju i naše deti. Napriek tomu cítime, že ony samy sa ešte nevedia správne rozhodovať. Potrebujú naše uistenie, možno i zdvihnutý prst. Do akej miery však môže rodič zasiahnuť do rozhodovania detí? Volakedy rodičia často rozprávali: „Kým si pod mojou strechou, budeš robiť tak, ako ti ja prikážem!“ Mnohým sa to nepáčilo, ale nemožno povedať, že z týchto detí vyrástli neslobodní ľudia. Práve naopak, vážia si rodičov, že ich vychovávali prísne. Na druhej strane v niektorých rodinách panovala, či panuje dostatočná prísnosť, no objavuje sa nedostatok prejavovania citov. Deti vedia, čo môžu, čo nemôžu, ale nevedia sa rodičovi zdôveriť. Buď sa boja prehnaneho trestu, alebo necítia potrebu to povedať, lebo rodič to nechápe, či nemá vôbec na problémy dieťaťa čas. Tak si začnú hľadať útechu inde – u kamarátov s pochybnými názormi, v rôznych partiách, ktoré ich „chápú“ a vypočujú. Je naozaj ťažké budovať pravú autoritu, kde by rodičovo slovo, bolo vážne, pochopené správne. Nik z nás nie je dokonalý, je preto na mieste rešpektovať osobnosť dieťaťa, odpustiť chyby, venovať mu čas, vypočuť ho, aby sme následne mohli niečo od neho žiadať. Ak prejavíme záujem, dieťa to cíti a je otvorené k požiadavkám rodiča, chce ho poslúchať a mrzí ho, keď v niečom sklame. Záleží mu totiž na vzťahu.

Adriana Lazorová

Ondrej, len študuj, kňazstvo je ťažké, ale krásne

Rozhovor s Ondrejom Švančarom, správcom farnosti Markušovce

Rok a pol pôsobíte v našej farnosti a budete tu tráviť už druhé vianočné sviatky. Dá sa povedať, že už máte s nami trocha skúsenosť. Aká sme farnosť?

Nedá sa odpovedať jednou vetou či slovom. Nemôžem použiť hodnotenie aké poznáme zo školy od 1 do 5. Farnosť tvoria tri dediny so svojimi obyvateľmi, históriou, kultúrou, zvykmi či mentalitou. Každá ponúka to svoje čaro, poznávací znak, svoju hrdosť. Je veľa vecí, ktoré vplývajú na hodnotenie farnosti. Predovšetkým je tu prístup ľudí k ohlasovanému Božiemu slovu, ktoré bolo hlásané už mojimi predchodcami, sviatosťný život, medziludské vzťahy a samotný život ľudí z Evanjelia. Môžem povedať, že aj tu sú ľudia zapálení pre Ježišovo slovo a človeka v tomto storočí. Od tej najstaršej generácie až po najmladšiu vidno, že kňazi predomnou rozsievali dobre a ja teraz vidím a zbieram ovocie. Dúfam, že to bude vidieť aj po mne. Sú tu tvoriví ľudia, o čom svedčí aj tento časopis, ktorým záleží na živote vo farnosti a nie je im ľahostajný osud ľudí. Vidno to aj pri spolupráci s hospodárskymi radami, ktoré tu sú a fungujú nielen preto, že si to žiada nejaký zákon, ale ponúkajú svoje srdce a nové plány do budúcnosti. Ružencové spoločenstvá, ktoré svojimi duchovnými obetami a starostlivosťou o Boží chrám vydávajú nádherné svedectvo o svojej úcte a láske k Bohu. Mladí kresťania, ktorí svojim elánom a nadšením za Krista môžu pritiahnúť ďalších mladých. Hoci vidíme, že v dnešnej dobe je veľmi málo aktívnych mladých aj v našej farnosti, ale treba sa povzbudzovať slovami „neboja sa malé stádo“... Vždy však musíme počítať aj s ľuďmi, ktorým je to jedno, sú ľahostajní, ignorujú a nevyjadrujú sa. Ale ako hovorí Ježiš „nechajte pšenicu rásť spolu s kúkoľom“. Čas ukáže, kto sa osvedčí.

Doposiaľ ste boli na svojich pôsobiskách kaplánom. Teraz Vám bola zve-

rená pomerne veľká farnosť. Je to náročné byť nielen farárom ale aj akýmsi „duchovným organizačným manažérom“?

Je to úplne nový, iný život ako byť kaplánom. Veľká zodpovednosť pred Bohom za zverených veriacich, ale aj za všetko, čo je vo farnosti. Všetky kostoly, fara, ostatný cirkevný majetok, hospodárenie s financiami. Už to nie je len starosť o duchovné veci, ako to bolo vtedy, keď som bol ešte kaplán. Nie je to len ten svet duchovný, ale často sú to aj tie menej príjemné svetské záležitosti. Na kaplánske časy spomínam už len s nostalgiou. Bolo to veľmi milé a krásne. Nechcem tým povedať, že teraz je to zlé. Človek musí objaviť to krásne aj v úrade správcu farnosti. Chce to len čas a priestor na nové skúsenosti. Vďaka trom fará-

rom, pri ktorých som bol kaplánom, mám určité skúsenosti, ako oni viedli a organizovali život vo farnosti. Tak si môžem vybrať to naj, lebo som zažil aj to pozitívne aj to negatívne. Aby som bol dobrým manažérom, potrebujem však okolo seba dobrých, ochotných a schopných ľudí, ktorí sa neboja prijať a uskutočniť úlohy prísť s novými nápadmi. Lebo nemôžem všetko vedieť a všetko robiť. Nie všetkému rozumiem. Je dobré, keď počujem veľa názorov na danú vec od odborníkov, lepšie či rýchlejšie sa potom rozhodujem.

Každá životná skúsenosť nás môže niečomu naučiť. Čomu Vás naučil rok a pol v Markušovciach?

Predovšetkým ma naučil zvykať si na nový post správcu farnosti, lebo nebolo to zo začiatku také jednodu-

ché, akoby sa možno zdalo. Zvyknúť si nielen na nových ľudí, ale aj na nový systém práce. Je to tak, ako keď niekoho hodíte do vody a musí začať plávať. Hospodárske, ekonomické, pamiatkové, stavebné, politické a iné záležitosti, s ktorými som sa stretával aj pred tým, ale nemusel som ich riešiť či rozhodovať. Predtým to bolo len také pozorovanie, ako to robia iní, ale teraz to už musím robiť aj ja. Môžem povedať, že to chce naozaj čas, aby človek do toho poriadne vstúpil, nezľakol sa, (čo bolo u mňa na samom začiatku), ale keď som postupne spoznával ľudí, systém - ako má čo fungovať, tak sa to samo vytratilo. Naučil som sa, že vždy sa nájdu ľudia, ktorí mi poradia, usmernia, ako z kňazských radov, tak aj z radov laikov. Keď je niekedy niečo ťažké a neviem, ako by som to mal urobiť, tak si spomeniem na slová môjho predchodcu Michala Vitkovského, keď som ešte len študoval v seminári tak mi raz povedal: „Ondrej len študuj, kňazstvo je ťažké, ale krásne...“

Čím by ste sa chceli prostredníctvom nášho časopisu prihovoriť farníkom v týchto sviatočných dňoch?

Tak, ako každý rok túžime prežiť a s radosťou prijať poslanstvo vianočných sviatkov tak je tomu aj tento rok. Človek sa teší na základ Vianoc

- Štedrý deň, rodina okolo stola, polnočná omša, priatelia, láska, koledy... O tajomstve Vianoc môžeme rozjímať len za predpokladu, že dokážeme zostať pred jeho poslanstvom v údive. Práve údiv a postoj dieťaťa sú nevyhnutnými prostriedkami k tomu, aby sme mohli plne prijať radostnú zvesť svätej noci. Dôvod tejto radosti je jednoduchý: narodenie Dieťaťa, Spasiteľa celého sveta, vlieva novú nádej

všetkým ľuďom, ktorí túžia po pokoji, spravodlivosti a spásu.

Aké znamenie nám toto dieťaťa prináša? Bezbrannosť, chudobu, slabosť a pokoru: Boží Syn si privlastňuje to, čo svet jednoznačne odmieta. Ježišovým príchodom sa úplne zrútili falošné ľudské istoty. Veď Boh si nevyvolil silných, múdrych a mocných tohto sveta, ale slabých, malých, bezvýznamných: vyvolil si "Dieťa položené v jaslach" - chudobné a odmietnuté nemluvňa, vyhnané na okraj spoločnosti.

Práve na základe tejto chudoby sa otvára svet Ducha Svätého, ale my sa zmietame v neustálom duchovnom boji, pretože by sme radšej nasledovali princíp sily, moci a násilia. Betlehemské dieťa nám hovorí, že zázrak vianočného pokoja nastane len tam, kde ľudia príjmu dary, ktoré nám prináša Ježiš.

V tomto svetle môžeme pochopiť, že Noc narodenia nie je len spomienkou niečoho minulého, ale aktuálna udalosť, ktorá môže i dnes človeka inšpirovať premieňať. V posvätej noci priniesol Boží Syn ľudstvu pokoj, tak odlišný od pokoja tohto sveta.

*Spracovala: Monika Hodnická
Foto: Peter Lazor*

Bohu zasvätený život

Bohu zasvätený život je, na jednej strane komplikovaná záležitosť, ale na druhej strane je to veľmi jednoduchá záležitosť. Komplikovanou záležitosťou je preto, že málo ľudí tomuto životu, najmä v dnešných časoch, skutočne rozumie. Jednoduchou je pre tých, ktorí sa pre tento život sami rozhodli a žijú ho. Iste, ak ho žijú skutočne a zodpovedne pred Bohom, pred vlastným svedomím, pred cirkvou i pred ľudskou spoločnosťou.

V Skutkoch apoštolov sa stretávame so zvláštnou skutočnosťou. Veľrada ich dala zbičovať, lebo im prikázali, aby neohlasovali zmŕtvychvstanie Krista a oni neposlúchli. Keď potom odchádzali z veľrady, odchádzali natešení, že boli uznaní za hodných znášať potupu pre meno Ježiša Krista (porov. Sk 5,42). Je to ľudsky čudné správanie, lebo namiesto nadávania alebo aspoň strachu apoštoli odchádzali natešení, že boli uznaní Kristom trpieť bolesť pre jeho meno. No rovnako ľudsky čudné správanie nájdeme aj neskôr u niektorých nástupcov apoštolov. Napríklad v roku 101 po Kristovi sa zachoval List biskupa Ignáca Antiochijského, ktorý napísal veriacim Ríma. V tomto liste ich „úpenlivo prosí, aby nerobili nič pre záchranu jeho života, lebo on chce byť s Kristom“. V tom čase už boli kresťania infiltrovaní aj vo vysokých úradoch rímskeho cisárskeho dvora a pokúšali sa ho zachrániť. (porov. Benedikt XVI., Cirkevní otcovia od Klementa Rímskeho po svätého Augustína, Dobrá kniha, Trnava 2009, str. 16). Ako je to možné, že tento muž chce umrieť pre Krista a namiesto prosieb a výziev pre svoju záchranu prosí kresťanov v Ríme o pravý opak?! Toto sa ľudsky nedá vysvetliť.

Aby sme to dokázali pochopiť, žiada sa poukázať aj na druhú stránku veci, lebo trpieť a umrieť pre Krista nie je vôbec jednoduché. Ja sám som si všimol, že niektorí kňazi, ktorí boli počas komunizmu vo väzení, nechceli o tom podrobnejšie hovoriť. Lenže ja som zvedavým človekom, a tak som pátral po tom, prečo. A aj som to vypátral. Príčinou boli ich vlastné zlyhanie, ktoré si so sebou niesli nielen ako

traumu, ale niektorí v istom zmysle ako vinu možno voči Bohu, cirkvi alebo sebe samému? Nevie. Ale problém bol v tom, že neradi iným hovoríme o vlastných zlyhaniach. Ale bolo to zlyhanie? Veď nikto nevie, či by sám tu bitku a týranie vydržal. Každý máme svoj limit bolesti, po ktorom sa bolesť stáva už neznesiteľnou. Azda najlepšie to vystihol profesor Ladislav Hanus v knihe Svedok storočia, kde napísal, ako sa počas dvojročnej vyšetrovacej väzby psychicky „položil“ pod tlakom psychického i fyzického týrania, ako sa modlil k Bohu, aby zomrel alebo aby ho z väzenia vyslobodil, ako to už nemohol vydržať. Neskôr ďakoval Bohu, že ho nevyslyšal, lebo „bol by som najväčším zradcom a vykonal by som všetko, čo by odo mňa eštebáci mimo väzenia chceli“. Nuž, nie každému bolo od Boha dané, aby bol mučeníkom, aby

zomrel za Krista „s radosťou“. Môžu to dokázať iba tí, ktorým Pán Boh dá túto silu obstáť „v utrpení i smrti pre Krista“.

Mučeníctvo pre Krista je základom Bohu zasväteného života. Bohu zasvätený človek sa s Božou pomocou dáva na cestu, aby svojím životom poukazoval na svoju výnimočnú lásku ku Kristovi, ktorého miluje viac než seba, viac než vlastný život. Na začiatku tejto cesty nikto nevie, či v okolnostiach života obstojí, ale vykročí na túto cestu v nádeji, že Pán Boh je s ním a žije v nádeji, že Bohu mu na tejto ceste pomôže. Modlime sa a odporúčajme Pánu Bohu všetkých, ktorí sa rozhodli nasledovať Krista s milujúcim a nerozdelným srdcom. Aby vytrvali na tejto ceste až do konca. Iste, s pomocou Božej milosti.

Ján Duda

Milí mladí čitatelia

V čase plného zhonu a príprav na vianočné sviatky sa obzrime okolo seba a pozrime sa na tváre ľudí. Čo v nich vidíme? Okrem ustarostených a unavených očí tam zbadáme ľudí, ktorí túžia po uznaní a láske. Je to jeden z najväčších darov, ktorý môžeme dať svojmu blížnemu, pretože každé ľudské srdce po ňom túži.

Každému človeku by sa mala dať pocítiť jeho dôležitosť a hodnota. Nehovorím teraz o prejavení úcty pozdravom alebo vykaním. To sú len vonkajšie prejavy. To, že nás naše okolie rešpektuje, by sme mali pociťovať vždy. Mali by sme to vycítiť z atmosféry, ktorá je pri našich rozhovoroch. Každý sa potrebuje cítiť prijatý druhými ľuďmi. Niektorí z vás možno neboli veľmi obľúbení na základnej alebo aj na strednej škole a vaši spolužiaci vám spôsobili zranenia. Nie fyzické ale psychické tým, že sa vám posmievali alebo inak ubližovali. Nejaké to zranenie má určite každý z nás. Nemusí to byť z prostredia školy, pretože nie len žiaci, ale aj dospelí niekedy nevedia prijať rozdielnosť ľudí. Problémom je, že každý si vytvoril predstavu o priemernom človekovi a ako náhle niekto nespĺňa tieto parametre, dotyčnému to dá najavo. Paradoxom je, že každý má túto predstavu úplne rozdielnu. Preto máme medzi sebou ľudí, ktorí sú opustení a nepochopení. Čakajú, kým im niekto z nás prejaví pochopenie, úctu a lásku. Keď budeme zháňať vianočné darčeky, skúsme sa neobmedziť len na materiálne veci. Dnešní ľudia potrebujú úsmev, povzbudenie, pochopenie a duchovnú podporu.

Dôkaz Božej lásky

Naša úcta patrí predovšetkým Bohu. On nám daroval život a tiež slobodnú vôľu. Naši rodičia nás učili, že Boh je náš Otec a má nás veľmi rád, preto máme plniť jeho vôľu, čítať Sväté písmo a chodiť do kostola. Vštepovalo sa nám to už od malička. Počas nášho dospievania a aj dospelosti sa však pred nami objavajú situácie, keď to, čo nám hovorí a prikazuje Boh, bude

v protiklade s tým, čo chceme my. Napríklad potrebujem dostať dobrú známku, aby som neprepadol, ale viem, žeby som nemal klamať a podvádzať. Alebo chcel by som sa zabávať, no alkohol treba len s mierou. Chcem sex, ale ten patrí až do manželstva. Mladým manželom to nefunguje, ale rozviesť sa nemôžu. Toto je len niekoľko najčastejších prípadov, kedy sa ľudia rozhodujú pre Boha alebo pre seba a svet. Prečo by sme mali veriť Bohu a jeho pravidlám? Je to prosté. Boh ako Stvoriteľ neba a zeme pozná každý detail stvorených vecí, pozná a poznal každý ľudský život. Jediný vie, ako všetky veci fungujú. Máme od neho dôkaz lásky, Jeho Syna. Nie je dôvod, aby vymýšľal pravidlá, ktoré by nám škodili. Našou úlohou je veriť jeho láske a obracať sa na neho v každej situácii.

Byť bohabojným človekom

Niektorí ľudia tvrdia, že dnešný človek sa už ničoho nebojí. Alebo ako hovoria starí rodičia: „Nič vám už nie je sväté!“ Je to sčasti pravda, hranice mnohých vecí sa posunuli. Vytratila sa úcta k ľuďom a k životu. Ľudia si málokedy nechajú poradiť, najviac rešpektujú svoje vlastné názory a ostatné ich nezaujímajú. Zneužívajú svoju slobodu a zabúdajú na Boha. Ako povedal Svätý Otec Benedikt XVI.: „Tam, kde strátime Boha, tam strácame aj človeka.“ Nemali by sme sa hrať na nezávislých ľudí, ktorí všetko zvládnu sami, lebo to nie je možné. Je len otázkou času, kedy si to človek uvedomí. Niektorí ľudia

začnú intenzívne chodiť do kostola, až keď sú na dôchodku. Odôvodňuje sa to hlavné tým, že majú zrazu veľa voľného času a nemajú čo robiť. No nemyslím si, že je to ten pravý dôvod, pretože mnoho ľudí si až v starobe uvedomí, že ich život nebol len o práci, povinnostiach a zábave. Síce v neskoršom veku, ale predsa nachádzajú pravý zmysel života. Preto sa snažia vystrihať svoje vnúťatá pred chybou, ktorú spravili oni a chcú ich vychovávať k úcte k Bohu, aj keď nie vždy zvolia najvhodnejší spôsob.

V duchu týchto vianočných sviatkov by som vám chcela popriať, aby ste si ich vychutnali a nabrali mnoho inšpirácie a sily od Dieťaťa v jasličkách. Nech sa vám podarí byť darom pre druhých a vychutnať si blízkosť a lásku rodiny.

*Krásne Vianoce želá
Lýdia Bušovská*

Dobráčkovia,

prečo si nemôžem robiť to, čo chcem, prečo sa musím učiť, prečo upratovať, prečo poslúchať? Niekedy sa zdá, že to už nevydržím. Samé zákazy a príkazy. No keď neposlúchnem, zvyčajne ma dospelý potrestá. A čo Pán Boh? On nám toho tiež veľa prikazuje. No jeho tresty nefungujú tak, ako tie od ocka, mamky, či niekoho dospelého. Keď spravíme niečo zlé, zvyčajne sa vytréstame sami. Napríklad ako v rozprávke o mandarínke.

Barborka mala na desiatu mandarínku. Tešila sa, ako si na nej pochutná. Nechcela sa však podeliť. Tak potajme, aby ostatné deti nevideli, dala ju celú do úst. Mandarínka bola strašne kyslá, no nemohla nič robiť. Chytró ju musela zjesť, aby nevyšla najavo jej pažravosť. To bol jej vlastný trest. Podobne i dospelí, znečisťujú životné prostredie, a tým sa sami trestajú. Je špinavý vzduch, ktorý musia dýchať, musia piť chemicky očisťovanú vodu namiesto čistej pramenitej. Pribúdajú choroby a ľudia si skracujú život. Okrem toho nás môže postihnúť trest po smrti za zlo, ktoré sme vykonali. Ale máme byť poslušní len vďaka tomu, aby nás ne-

stihol trest? To by sme boli otrokmi nejakého krutého pána. Mamka a ocko nám niekedy aj trest zmiernia, či odpustia. Pán Boh to robí podobne, ba dokonalejšie. Ponúka nám možnosť odpustkov, ktorými trest vymaže. Svätá spoveď nás tiež očisťuje a hriechy sa nám odpúšťajú. Predstavme si, žeby každý robil, čo ho napadne – jeden by kradol, druhý nadržal, ďalší zabíjal a nikto by s tým nič nerobil. Nebola by polícia, títo ľudia by voľne chodili po svete. Asi by to skončilo veľmi zle. Možno by sme tu už ani neboli. Tie príkazy a zákazy od Boha či rodičov nám slúžia pre vlastné dobro. Chcú nás vycvičiť v dobrom a nie, aby sme boli otroci ale ako slobodné deti. Vyskúšajte urobiť malý pokus šírenia

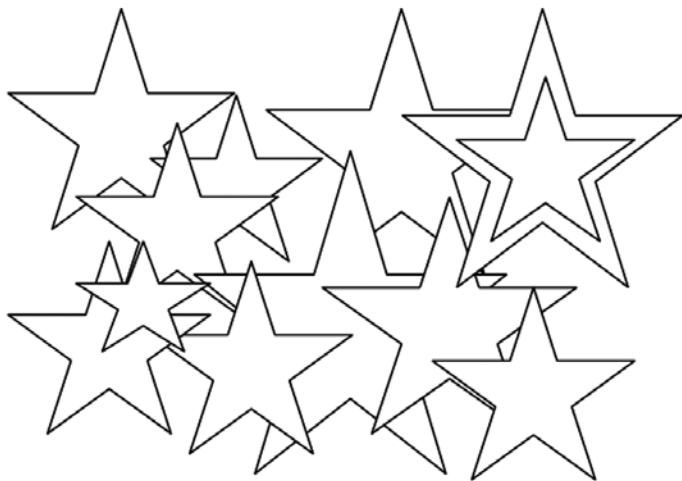

dobra. Ak budeme my milší, vládnejší, láskavejší, poslušnejší, aj tí druhí to pocítia a budú tak robiť i oni nám. Svet okolo bude krajší. Tak budeme v kolotoči dobra. Keď nás predsa bude chcieť niekto nahnevať, my ho s úsmevom usmerníme, že zlosť do kolotoča dobra nepatrí. V tomto kolotoči sa dobro dobrým odpláca.

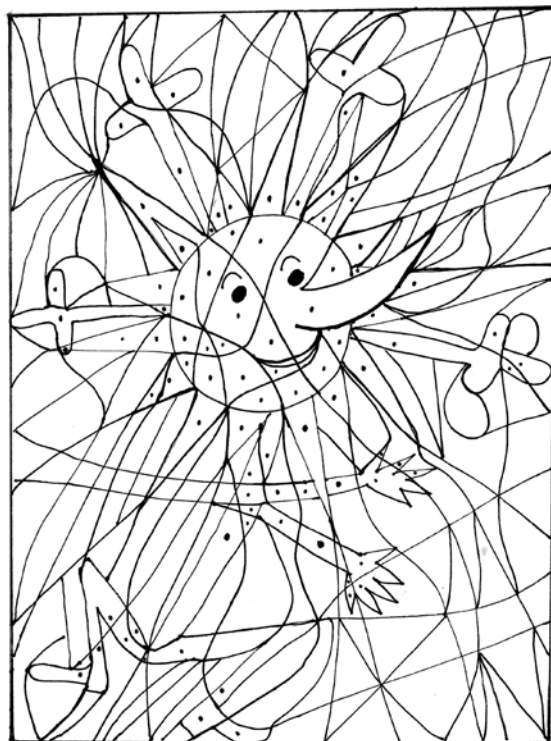
Adriana Lazorová

Súťaž

Vieš spočítať, koľko je hviezdíček na obrázku?

Neje a nepije, bez farbičiek maluje. Čo je to? Hádanku Ti pomôže uhádnuť obrázok. Vyfarbi len tie časti, v ktorých je bodka. ►

farský informátor

Okná v Markušovskom kostole

Dňa 18. novembra Krajský pamiatkový úrad vykonal kontrolný deň v Markušovskom kostole. Vyjadril spokojnosť nad doteraz vykonanou prácou. V tomto mesiaci sa vykonal reštaurátorský výskum severných okien kostola pre spracovanie ďalšej dokumentácie na ich opravu. Aj tieto okná budú financované za pomoci pani Heidi Máriássy.

Organová škola

Aj tento školský rok 2010/2011 funguje na dvoch miestach v našej farnosti organová škola a to v Markušovciach a Tepličke. Žiaci v Markušovciach: Anna Lazorová, Monika Lazorová, Kamila Lazorová, Matúš Grečko, Miroslava Mrovčáková, Martina Mrovčáková, Petra Klučárová, Aneta Gyenesová, Annamária Rimbalová, Maria Dutková, Filip Snopko - II. stupeň.

Žiaci v Tepličke: Frederika Karpalková, Mária Sendrejevová, Janka Zekuciová, Viktória Zekuciová, Diana Dutková.

Ozvučenie kostola v Markušovciach

Keďže neustále sa vyskytovali problémy s ozvučením v kostole počas bohoslužieb či na chóre, alebo pri oltári, firma Sunny-S v zastúpení pánom Pavlom Juhasčíkom vykonala revíziu. Následne po konzultácii so správcom farnosti dňa 2. decembra sa vymenil systém ozvučenia.

-red-

Podakovanie

Chcela by som sa poďakovať všetkým ľuďom, ktorí nám nejakým spôsobom pomohli pri júnovej povodni, z ktorej sa pomaly zviechame.

Ďakujem za slová útechy, ale aj za materiálnu a finančnú pomoc.

Zvlášť chcem poďakovať svojim rodičom Jánovi a Žofii Timkovcom, ktorí nás ako 5-člennú rodinu prichýlili na 4 mesiace.

Ďakujem všetkým.

Zuzana Gurčíková, Pod Horou 4

Púť do Svätej zeme

Dňa 5. decembra zavítal do našej farnosti sprievodca Svätou zemou PaedDr. Michal Pitoniak, ktorý už dlhé roky sprevádza pútnikov v Izraeli, aby spoznali miesta, kde sa narodil, kde ohlasoval a žil náš Spasiteľ. Jeho príhovorom sme mali možnosť nazrieť do tejto krajiny, do ktorej ako farnosť môžeme aj my reálne cestovať. Bolo by krásne keby sa nám podarilo zorganizovať farskú púť do Svätej zeme.

Vstup do mesta Kafarnaum

Kláštor pokúšania Ježiša Krista

Založené 1999

fotoobjektívom

Absolventský koncert organovej školy

Mariana Sečková, Filip Snopko, Lucia Klučárová

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Mgr. Adriana Lazorová, Peter Lazor, Lýdia Bušovská a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Texty neprešli jazykovou úpravou. Odborný konzultant: Mgr. Ondrej Švančara, Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. <http://www.pokojadobro.sk> Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevýžiadané rukopisy nevraciam. **Vydanie časopisu finančne podporil Obecný úrad Markušovce.**

www.pokojadobro.sk